

SOOOG

**2015-
2019**

Anti-pestprotocol

Openbare basisschool

Drieborg

Inhoud:

- Inhoud
- Algemeen
- Pesten of plagen
- De signalen van het pesten
- Regels die gelden in alle groepen
- Aanpak van het pestgedrag
- Route 1
- Route 2
- Route 3
- Mijn kind wordt gepest op school
- Mijn kind pest andere kinderen
- Tips voor leerkrachten

Algemeen:

We streven ernaar een positief pedagogisch schoolklimaat te creëren waarin regels en procedures voor alle betrokkenen helder zijn en worden nageleefd.

Het veiligheidsbeleid is gericht op het voorkomen, registreren en afhandelen van incidenten. Er worden tevredenheidsenquêtes bij de ouders, personeel en leerlingen afgenomen, waarin ook vragen over veiligheid zijn opgenomen.

Dat er op de obs Drieborg niet of nauwelijks wordt gepest is niet te danken aan dit protocol of aan een specifiek antipestprogramma. De veiligheid wordt geboden, doordat het volledige team ten aanzien van ongewenst gedrag ogenblikkelijk haar verantwoordelijkheid neemt. Niet weggijken, ongewenst gedrag niet door de vingers zien, niet waarschuwen, maar elke klacht serieus nemen en indien nodig kordaat optreden.

Het vraagt van het team een onophoudelijke inzet.

Feitelijk kent de school maar één regel: *We gaan respectvol met elkaar om en met elkaars eigendommen*. Het team is erop gespitst om overtredingen van deze regel vroegtijdig te onderkennen. Ook sluimerend of beginnend pestgedrag wordt niet getolereerd.

Het gepeste kind krijgt bescherming geboden, maar ook wordt aandacht besteed aan het vergroten van de weerbaarheid.

Het ogenblikkelijk laten stoppen van pestgedrag vraagt soms om sancties. Sancties zijn alleen effectief, wanneer deze als onplezierig worden ervaren. Verantwoordelijkheid nemen betekent ook dat we niet altijd zoete broodjes kunnen bakken.

Het heldere en voorspelbare reactiepatroon biedt duidelijkheid en blijkt in de praktijk bijzonder effectief.

Dit protocol schetst de voorwaarden en de uitgangspunten die we hanteren.

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en ouders.
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten zich voordoet, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.

Pesten of plagen!

Pesten en plagen zijn twee verschillende dingen. Iemand een duw geven, kan bijvoorbeeld plagen zijn, maar ook wel pesten. Wanneer is het nu plagen en wanneer is het pesten? We spreken van plagen wanneer de kinderen aan elkaar gewaagd zijn: de ene keer doet de een iets onaardigs, een volgende keer is het de ander. Het is een spel, niet altijd leuk, maar nooit echt bedreigend. Bovendien duurt het nooit echt lang. Door elkaar een beetje te plagen, leer je om met conflicten om te gaan. Het hoort bij het groot worden.

Pesten kan beginnen als een spelletje, als iets leuks om te doen. Het gepeste kind voelt zich erg ongemakkelijk door het pesten. Het lukt hem/haar niet terug te plagen, een grapje te maken of onverschillig te blijven. Degen die gepest wordt, wordt bang of verdrietig en voelt zich hulpeloos. Vaak is er een groepje kinderen dat meedoet met de pestkop, ze lachen wanneer de pester iets gemeens doet, maar durven zelf niets te doen. Pesten is bedreigend en het gebeurt niet zomaar een keer, maar iedere dag weer, soms een jaar of langer achter elkaar. Bij pesten wordt het slachtoffer uitgezocht om de baas over te spelen op een heel bedreigende en gemene manier. De pestkop misbruikt zijn macht.

Meestal hebben de pestende kinderen niet in de gaten hoe afschuwelijk het pesten is voor diegene die gepest wordt. Terwijl het gepeste kind vreselijk bang is voor de pauze of niet op straat durft te spelen, ziet de pester het als een lolletje.

Pesten lijkt dus op plagen maar er zijn grote verschillen!

-2-

De signalen van het pesten.

Er zijn een hele reeks signalen die je kunnen vertellen, dat iemand pest en dat er dus ook iemand gepest wordt. Je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook leerlingen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen, wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden. Hieronder een lijstje met de veel voorkomende signalen:

- altijd een bijnaam gebruiken en nooit hem/haar bij de eigen naam noemen,
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot,
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven,
- briefjes doorgeven,
- beledigen,
- opmerkingen maken over kleding,
- isoleren,
- buiten school opwachten, slaan of schoppen,
- op weg naar huis achterna rijden,
- naar het huis van het slachtoffer gaan,
- bezittingen afpakken,
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer,
- pesten via social media zoals Facebook, whatsapp e.d.

Regels die gelden in alle groepen:

Het is van groot belang een klimaat te scheppen, waarbinnen pesten niet wordt geaccepteerd. Basisregels, die iedereen kent, vormen de basis voor dat klimaat.

- Ben je kwaad probeer eerst samen te praten. Ga anders naar de meester of juf.
- Vertel de meester of juf wanneer jezelf of iemand anders wordt gepest.
- Word je gepest, praat er thuis ook over. Je moet het niet geheim houden.
- Ga voorzichtig met je eigen spullen om, maar nog voorzichtiger met dat van een ander.
- We noemen elkaar bij de voornaam.

- Doe niets bij een ander kind, wat jezelf ook niet prettig zou vinden.
- Aardig zijn voor groot en klein.

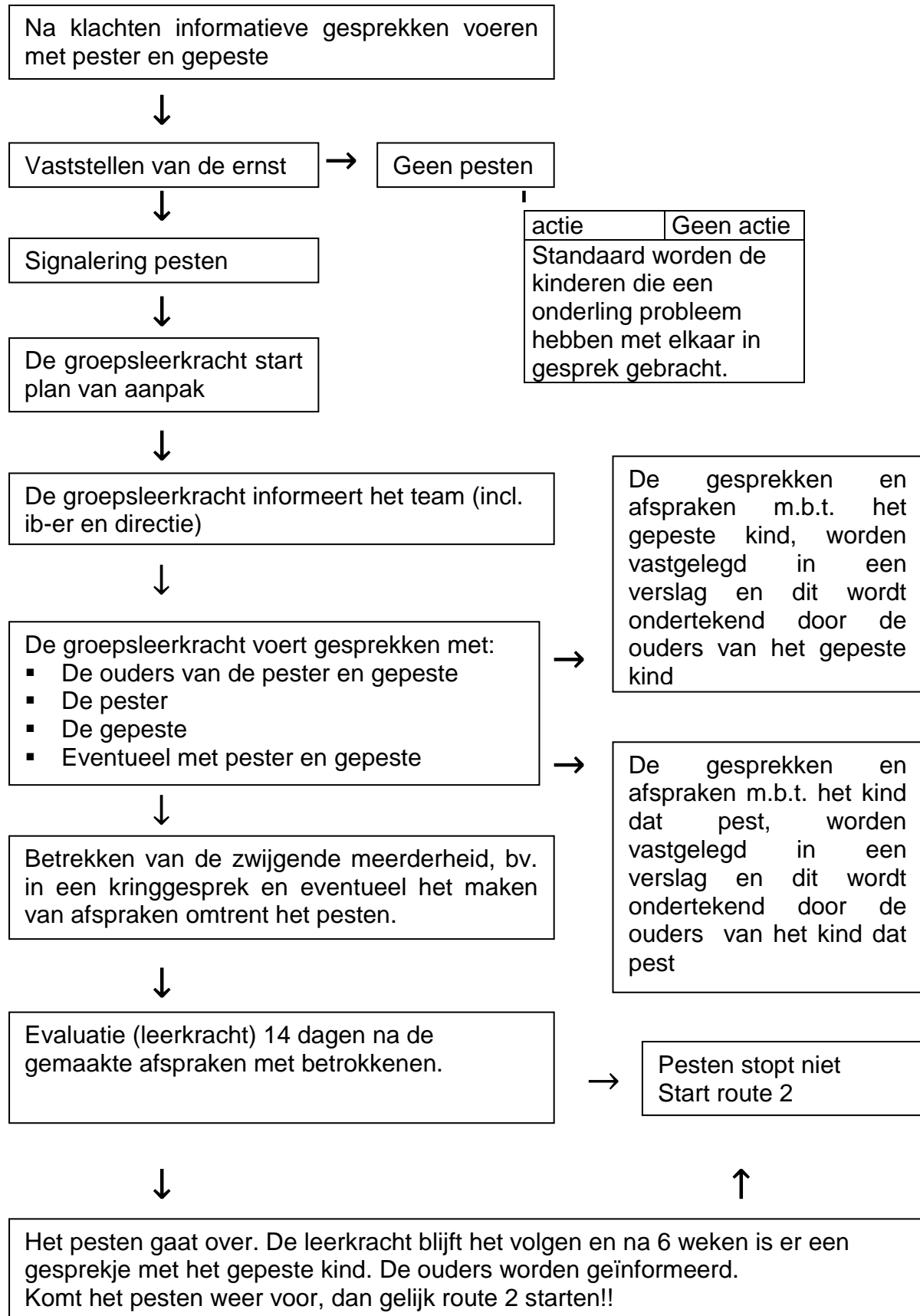
Deze regels kunnen worden aangevuld met groepsregels. Deze groepsregels kunnen samen met de groep en de leerkracht worden opgesteld. De schoolregels en groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

Aanpak van het pestgedrag:

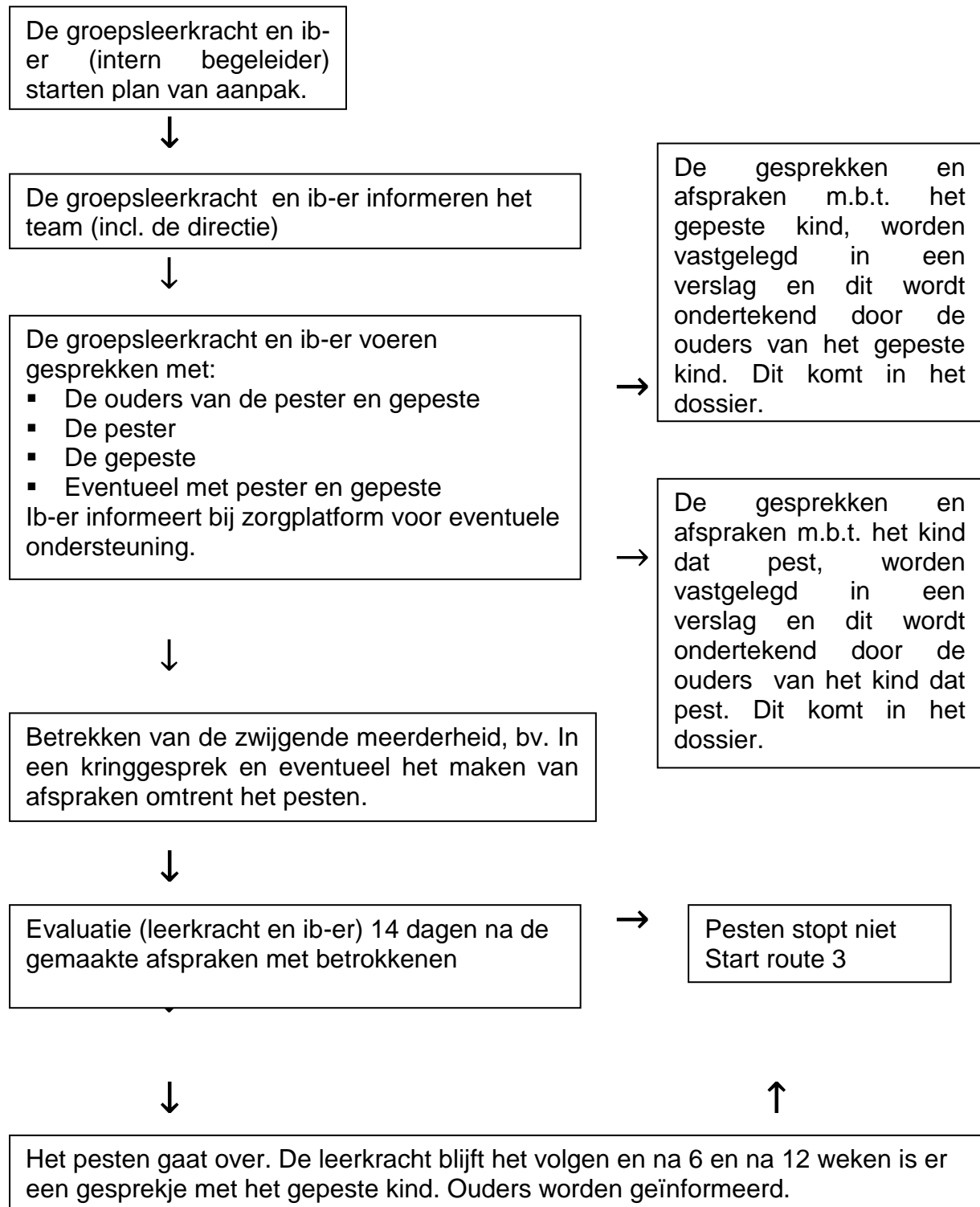
Wanneer blijkt dat leerlingen pesten of gepest worden, hebben wij daarvoor drie routes ontworpen die we kunnen gebruiken om het pestgedrag te stoppen. Op de volgende bladzijden vindt u deze routes. Na deze drie routes hebben we nog enkele tips voor ouders om hun kinderen ook thuis te kunnen helpen.

De aanpak van het pestgedrag.

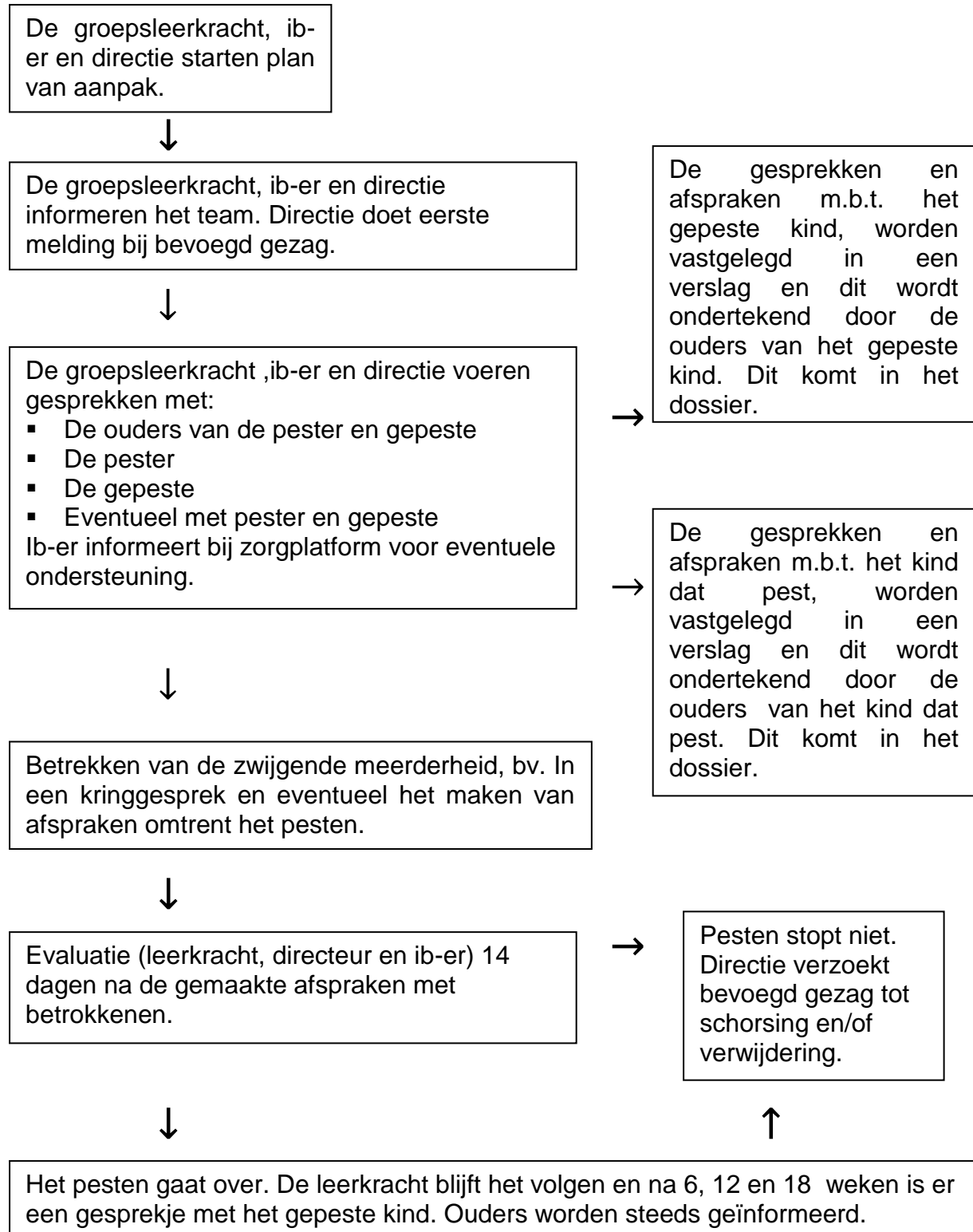
Route 1:

Route 2:

Route 3:

Mijn kind wordt gepest op school!

Wat kan ik doen om te helpen?

1. Moedig uw kind aan te praten over pesten.
2. Stel directe vragen: Wie plaagt er?
                                      Wat gebeurt er?
                                      Waar gebeurt het?
                                      Wanneer gebeurt het?
3. Vraag uw kind hoe zij/hij geprobeerd heeft het pesten te stoppen.
4. Help uw kind met het bedenken van een mogelijke (snelle) oplossing:
  - Vertel het aan meester of juf.
  - Speel ergens anders.
  - Doe mee met een ander spel.
  - Ga met andere kinderen spelen.
5. Neem als ouder/verzorger contact op met de school om te informeren of de school de problemen heeft gesignaleerd.
  - Stel de leerkracht op de hoogte van het probleem en geef duidelijke informatie.

Een snelle oplossing van het pestprobleem is niet zomaar gevonden. Het is daarom belangrijk dat u uw kind blijft aanmoedigen om steeds over alle pestgedrag te praten. Zet uw kind niet aan tot 'teggeweld'. Blijf de school betrekken bij de oplossing van het pestprobleem. De school heeft als organisatie de beste positie om pestgedrag aan te pakken, vanzelfsprekend is nauwe samenwerking met alle betrokkenen.

Mijn kind pest andere kinderen!

Wat kan ik hier aan doen?

1. Praat met uw kind en bedenk dat een pester steeds zal proberen zijn of haar foute gedrag goed te praten.
2. Neem contact op met de school. Laat aan uw kind en de school merken dat u dit probleem serieus neemt.
3. Maak uw kind zeer duidelijk dat u dit gedrag niet tolereert en geef aan wat voor gevolgen pesten heeft voor de slachtoffers.
4. Probeer een goed overzicht van de activiteiten van uw kind te krijgen. Met wie gaat uw kind om? Waar en wanneer? Stel een aantal duidelijk regels voor en stel deze met uw kind vast. Geef uw kind aandacht.
5. Beloon uw kind voor positief gedrag, met name voor wat betreft huis- en schoolregels.
6. Bedenk dat het veelvuldig kijken naar gewelddadige video's, videogames en televisieprogramma's het gedrag van uw kind negatief kan beïnvloeden. Stel samen met uw kind een kijk- of speelwijzer op.

Tips voor leerkrachten!

Om pesterijen te voorkomen of ze een halt toe te roepen:

- Kinderen moeten zich direct op hun gemak voelen, d.w.z. dat er naar hen omgekeken wordt en dat ze er bijhoren. Zorg daarom voor een hartelijk welkom in de klas.
- Maak duidelijke afspraken met de kinderen. Zorg dat ze zichtbaar aanwezig zijn en maak ze in de hele groep en ook bij de ouders bekend.
- Zorg ervoor dat er een veilige plek aanwezig is, waar de kinderen zich eventueel rustig even terug kunnen trekken. Bouw ook in de eigen lessen enige rustmomenten in.
- Maak tijd vrij voor bijvoorbeeld een kringgesprek of evaluatiemomenten: iedereen kan daar met zijn of haar vragen, problemen of gevoelens terecht. Problemen worden uitgepraat, complimentjes kunnen worden uitgedeeld.
- Zorg voor voldoende toezicht in de vrije momenten.
- Pak conflicten of ruzies direct aan. Doe dit bedachtzaam en blijf onpartijdig. Ga na wat er precies is gebeurd. Een goede sfeer in de groep is het uiteindelijke doel.
- Als een kind zich ongepast gedraagt, veroordeel dan niet het kind maar enkel zijn of haar gedrag.
- Na een confronterend gesprek (over pesterijen die je hebt opgemerkt) volgt soms een constructieve straf. Een goede straf wordt aanvaard en probeert iets recht te zetten.
- Nadat er schuld is bekend worden er nieuwe afspraken gemaakt: leg de lat niet meteen te hoog. Beloon positief gedrag.
- Leer kinderen verantwoordelijk te zijn voor elkaar. Wie merkt dat een ander tekort wordt gedaan moet hiertegen reageren of dit melden bij de leiding. In zo'n geval spreken we niet van klikken, maar van opkomen voor elkaar.
- Kies niet enkel voor competitie spelen: zorg ervoor dat de geluksfactor ook meespeelt, kies voor spelen waarbij de groep samen een doel moet proberen te bereiken.
- Werk met de groep aan verbondenheid d.m.v. samen zingen, groepsspelen, feestjes, verhalen, lezen enz.
- Onthoud vooral dat je eigen goede voorbeeld heel erg belangrijk is.